

2026-2027

VALGFAG

Elverum ungdomsskole

10. trinn

Hvilket valgfag skal jeg velge?

I læreplanen for ungdomstrinnet er det satt av 90 minutter pr. uke til valgfag. De fleste av valgfagene har en praktisk retning. Valg av valgfag gjelder for ett år. Elevene kan ha forskjellig valgfag hvert år, eller de kan velge slik at de får det samme valgfaget i flere år. Elevene får standpunktkarakter når et valgfag avsluttes. Ved avslutning av ungdomsskolen kan elevene ha hatt ett valgfag og en karakter, eller flere valgfag og flere karakterer.

Elevene må sette opp tre alternativer i valg av valgfag. På en del grupper vil det være en begrensning på antall elever. Hver elev må derfor sette opp tre valg de kan tenke seg på sitt skjema. En del elever vil komme på et fag som er deres alternativ 2 eller 3. Det vil ikke bli gitt mulighet til bytte av valgfag i løpet av skoleåret.

Fristen for å levere inn skjema for valg av valgfag er 4.mai. De som er i tvil om hvilke fag de skal velge, kan ta kontakt med kontaktlærer

Logg inn på VISMA, for å levere skjema digitalt.

Det er følgende fag å velge mellom:

1. Design og redesign
2. Friluftsliv
3. Fysisk aktivitet og helse
4. Internasjonalt samarbeid
5. Produksjon for scene
6. Programmering
7. Teknologi og design
8. Trafikk
9. Utvikling av produkter og tjenester

Informasjon om de ulike valgfagene

1. Design og redesign

"Design og Redesign" er et spennende valgfag som utforsker kreativitet, innovasjon og bærekraft gjennom designprosessen. I dette faget får elevene muligheten til å utforske ulike designmetoder og teknikker mens de jobber med å skape nye produkter eller forbedre eksisterende. Gjennom praktiske øvelser og prosjekter får elevene erfaring med alt fra idégenerering og prototyping til materialvalg og presentasjonsteknikker.

I tillegg til å lære om designprinsipper og estetikk, vektlegger faget også viktigheten av bærekraftig design og ressursutnyttelse. Ved å utforske begrepet "redesign" oppfordres elevene til å tenke kreativt rundt gjenbruk, resirkulering og oppgradering av eksisterende produkter for å minimere avfall og miljøpåvirkning. Gjennom "Design og Redesign" får elevene ikke bare muligheten til å utvikle sine designferdigheter, men også til å utforske hvordan design kan være en kraft for positiv endring i verden.

Illustrasjon: Generert med KI

2. Friluftsliv

Friluftsliv er et sentralt fag for å bidra til naturglede og respekt for naturen. Faget skal gi elevene forståelse av mangfoldet i naturen og legge til rette for praktiske utfordringer som er tilpasset elevenes nivå slik at alle opplever mestring. I faget skal elevene utvikle kompetanse til å ta ansvarlige og miljøbevisste valg som bidrar til en bærekraftig utvikling. Faget skal styrke elevenes evne til å ta vare på seg selv og andre i naturen.

Illustrasjon: Generert med KI

Elevene skal delta i aktiviteter og opplevelser i naturen, høste fra naturen og bli kjent med tegn i naturen. Faget kan inneholde elementer fra jakt, fiske og friluftsliv. Elevene skal også arbeide praktisk med klima- og miljøspørsmål, og deler av faget vil bli lagt til aktiviteter på Skogmuseet. Samt at elevene i faget skal planlegge og gjennomføre overnattinger ute til ulike årstider. I faget skal elevene jobbe med prosjekter i gruppe, og hovedformålet er å kunne glede seg i naturen og gi muligheter til å engasjere seg praktisk i miljøspørsmål.

3. Fysisk aktivitet og helse (FYSAK)

Elevene skal utforske egne fysiske forutsetninger gjennom tradisjonelle lagidretter, individuelle idretts- og treningsaktiviteter, alternative treningsformer og friluftsliv.

Det er bevegelsesglede som står sentralt i faget. Gjennom arbeidet skal elevene bli bevisste på forholdet mellom fysisk aktivitet, kosthold og helse. I valgfaget skal elevene få innsikt i betydningen av god balanse mellom energiinntak og energiforbruk. Opplæringen skal også bidra til å utvikle kunnskap og evne til å vurdere kostholdsråd og anbefalinger som er knyttet til daglig fysisk aktivitet.

Illustrasjon: Hentet fra Pixabay.com

4. Internasjonalt samarbeid

Internasjonalt samarbeid handler om å engasjere seg i internasjonale spørsmål og utvikle forståelse av globale sammenhenger og utfordringer. Faget skal gi elevene praktisk erfaring i å kommunisere med mennesker i andre land, og handlingskompetanse i møte med globale utfordringer. Videre skal du lære om globalt medborgerskap og forberedes til et samfunns- og arbeidsliv der etikk og bærekraft er sentrale verdier. Elverum ungdomsskole er en Erasmus+ -skole og samarbeider derfor med skoler i Europa. Elevene i faget kan få muligheten til å reise på utveksling og besøke våre samarbeidsskoler. Vi tar også imot elever fra de samme skolen her på Elverum.

5. Produksjon for scene

I faget skal elevene utvikle og formidle ideer til flere produksjoner. De skal samarbeide i grupper om å utvikle audiovisuelle og sceniske uttrykk. Gjennom faget skal elevene sammen oppdage og utforske sine kreative evner fra idé og prosess, til produksjon, praktisk gjennomføring og formidling. Produksjonsprosessen i faget er viktig. Teatersport og improvisasjon inngår som kreative læringsarenaer og som hjelpemiddel til å styrke samholdet i gruppa. Elevene som velger dette faget, vil måtte opptre og stå på en scene.

Illustrasjon: Hentet fra Pixabay.com

I faget på 10. trinn skal elevene planlegge og gjennomføre en forestilling på scene for medelevene på Elverum ungdomsskole og en kveldsforestilling for familie, foresatte og andre i Elverum. Faget skal på denne måten motivere elevene og gi mulighet til å oppleve mestring på flere områder. Faget krever egeninnsats og hjemmearbeid som f.eks. pugging av manus, sang og dans. Det kan også være at noen kostymer må ordnes på hjemmebane. Hovedelementene i faget er hentet fra musikk og kunst og håndverk.

6. Programmering

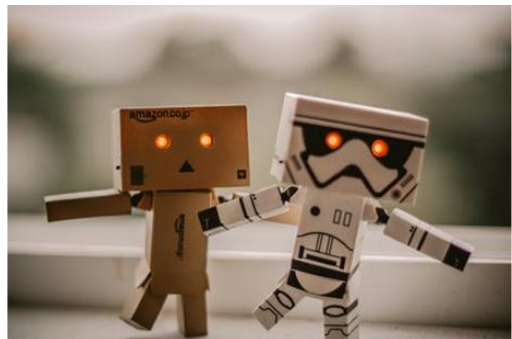
Programmering er et sentralt fag for å utvikle algoritmisk tenkning og forståelse av digital teknologi gjennom praktisk arbeid med å utvikle og skape programmerbare teknologiske løsninger på ulike problem. Den globale utviklingen og behov i samfunnet og næringslivet krever løsningsorienterte prosesser, evne til å se sammenhenger mellom fagområder og evne til å lære å lære.

Valgfaget programmering skal bidra til at elevene kan utvikle og vise skaperglede, engasjement og utforskertrang i samspill med andre. Programmering er en viktig ferdighet i dagens samfunn, og det inngår i de fleste fagområder fra digital musikk til matematikk. Programmering åpner for å utforske kompliserte modeller av virkeligheten. Valgfaget handler om å lage programkoder, dvs. å sette sammen regler og uttrykk for å styre forskjellige digitale enheter.

7. Teknologi og design

Teknologi og design handler om å lage teknologiske produkter. Faget skal bidra til at elevene utvikler sin kreativitet og teknologiske kompetanse gjennom å designe, utvikle og forbedre produkter. Elevene skal også kunne forvalte teknologi på en sikker og bærekraftig måte. Faget skal videre bidra til at elevene kan finne gode teknologiske løsninger for nåtiden og framtiden og forberede dem på et arbeids- og samfunnsliv med raske omstillinger.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Valgfaget teknologi og design skal bidra til at elevene får utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang. Elevene skal få erfaring med å se muligheter med teknologi og designprosesser gjennom utforskning og skapende arbeid, alene og i samarbeid med andre. Problemløsning, kritisk tenkning og etisk bevissthet rundt teknologi står sentralt i faget. Vektlegging av materialforståelse, vedlikehold og reparasjon skal bidra til refleksjon rundt gjenbruk, respekt for naturen og miljøbevissthet.

8. Trafikk

Valgfaget trafikk skal bidra til at vi ferdes trygt i trafikken i dag og i fremtiden. Elevene skal forstå at de har ansvar for å bidra til nullvisjonen. Gjennom valgfaget trafikk vil flere ta sikre, sunne, etiske og miljøbevisste valg.

Illustrasjon: Hentet fra Pixabay.com

Dette valgfaget vektlegger kunnskaper og holdninger som kreves for å kunne ferdes trygt i trafikken. Det legges vekt på trafikkregler, førstehjelp, sikkerhet og risikovurderinger. Elevene skal kunne vurdere trafikkforhold og vite hva de bør gjøre for å unngå ulykker. Faget skal gi kunnskap om sikre kjøretøy, rutiner ved ulykker og livreddende førstehjelp. Opplæringen skal oppmuntre elevene til å lære av sine erfaringer som trafikanter og å være gode rollemodeller for andre. I løpet av 10. trinn vil elevene i dette valgfaget få muligheter til å ta trafikal grunnkurs. Dette kreves både for øvelseskjøring med moped og bil. De elevene som hadde valgfag trafikk på 9.trinn vil ikke få anledning til å ta valgfag trafikk på 10.trinn.

9. Utvikling av produkter og tjenester

Produksjon av varer og tjenester er et sentralt fag for å gi elevene praktisk erfaring med innovasjon og samhandling og bidra til at de opplever skaperglede og mestring i eget arbeid. Gjennom arbeidet skal elevene bli bevisste på å utvikle sine egne skapende evner. Elevene skal bli rustet til å møte utfordringer gjennom å drive et foretak. Dette skal bidra til at de erfarer hvordan de kan være en ressurs i videre utdanning og arbeidsliv. Faget skal bidra til at elevene utvikler kompetanse innenfor bærekraftig innovasjon.

Vil du lære hvordan du kan starte en egen bedrift? I dette valgfaget lærer du å utvikle en forretningsidé, starte opp egen elevbedrift, drive bedriften (og legge den ned)! Vi samarbeider tett med organisasjonen «Ungt Entreprenørskap», og faget er praktisk, aktivt og lærerikt.

OM VURDERING I VALGFAG OG EN DEL ANDRE PRAKTISKE OPPLYSNINGER.

Valg av valgfag gjelder for ett skoleår. Det vil ikke bli gitt muligheter til bytte av valgfag i løpet av skoleåret. Fagplanen for valgfagene gjelder for ett skoleår, og en kan bytte valgfag hvert år. En kan altså ha inntil tre forskjellige valgfag i løpet av ungdomsskoletida, men en kan også velge det samme valgfaget flere år. I de valgfagene som tilbys flere år, vil innholdet endres slik at ikke opplegg og innhold blir likt. Det gis karakter i valgfag på linje med andre fag, men valgfag er ikke eksamensfag. Et vitnemål ved avsluttet 10. trinn kan derfor inneholde en, to eller tre standpunktkarakterer i valgfag. De elevene som har flere standpunktkarakterer i valgfag, vil få regnet et gjennomsnitt av valgfagene ved inntak på videregående skole.